

Η περιοχή της Καλαμπάκας, όπως και ολόκληρη η Ελλάδα, τιμά ιδιαίτερα την Παναγία κάτι που αποδεικνύεται από το πλήθος των εκκλησιών και μοναστηριών που αναφέρονται στο πρόσωπό της. Πολλές είναι και οι εικόνες που δίνουν, η κάθε μία με ξεχωριστό και ιδιαίτερο τρόπο, αυτό το στοιχείο που ο λαός αντιλαμβάνεται και θέλει να προσδώσει στο πρόσωπο της Παναγίας. Κατ' αρχήν υπάρχει η ανεκτίμητης αξίας αμφιπρόσωπη εικόνα του Αρχαίου Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλαμπάκας όπου από τη μια πλευρά εικονίζεται η κοίμησή της και από την άλλη η σταύρωση του κυρίου.

Είναι η **Παναγιά της Καλαμπάκας** (Παναγιά η Καλαμπακιώτισσα) αφού έτσι αντιμετωπίζεται από τους Καλαμπακιώτες. Η εικόνα λόγω των περιπετειών που είχε στο παρελθόν (εκλάπη δυο φορές) φυλάσσεται, για λόγους ασφαλείας, στην Ι. Μονή Βαρλαάμ απ' όπου και μεταφέρεται τον δεκαπενταύγουστο για προσκύνημα στον ναό της. Η εικόνα σύμφωνα με απόψεις ειδικών είναι της Παλαιολογείων χρόνων ΙΔ' αιων. δώρο Ιωάννου Καντακουζινού και Θεοδώρας Καντακουζινής ενώ κατ' άλλους (καθ. Ευθ. Τσιγαρίδας) είναι έργο του μεγάλου κρητικού ζωγράφου Θεοφάνη Στρελίτζα Μπάθα (1527) χρόνια που αγιογράφησε το καθολικό της Μονής Αγίου Νικολάου Αναπαυσά Μετεώρων. Στην Ιερά Μονή Μεγάλου Μετεώρου υπάρχουν δυο εικόνες της Παναγίας.

Στη μια (δεσποτική εικόνα τέμπλου) εμφανίζεται με βασιλική περιβολή κρατώντας στο αριστερό χέρι τον Ιησού Χριστό και στο δεξί άνθος. Πρόκειται για την Παναγιά «Ρόδον το αμάραντον» έργο, σύμφωνα με επιγραφή στο αριστερό τμήμα της εικόνας, κάποιου αναγνώστου οικονόμου Καπετσοβίτου εκ Ζαγορίου(12 Μαρτίου 1790).

Η δεύτερη (επαργυρωμένη) είναι η Παναγιά Γλυκοφιλούσα της Καναλιώτισσας. Πρόκειται για έργα παλαιολογείας περιόδου 14ου αιώνα (1388 – 1393) και πιθανόν προέρχονται από το τέμπλο του αρχικού καθολικού της Μονής. Φέρει το όνομα Καναλιώτισσα γιατί προέρχεται κατά την παράδοση, από την γυναικεία Μονή Λοξάδας ή Λυκουσάδας της Λοξάδας Καρδίτσας κοντά στα Κανάλια Καρδίτσας η οποία κατά την Τουρκοκρατία ήταν μετόχι του Μεγ. Μετεώρου.

Η μονή είχε ιδρυθεί από τη Βασίλισσα – Μοναχή Υπομονή Δούκαινα Κομνηνή σαν παραλαύριο του Μοναστηριού Αγίας Τριάδας Μετεώρων η δε εικόνα αποτελεί το μόνο σωζόμενο κειμήλιο μετά την πυρπόλησή της από τους Τούρκους. Η εικόνα, σύμφωνα με το έθιμο μεταφέρεται από την Μονή του Μεγ. Μετεώρου και εκτίθεται σε λαϊκό προσκύνημα ένα μήνα κάθε χρόνο (6 Αυγούστου – 6 Σεπτεμβρίου) στη Λοξάδα και τα Κανάλια Καρδίτσας. Η Θεοτόκος Υψηλοτέρας ήταν το ομώνυμο μοναστήρι των Μετεώρων που αποκαλούνταν και Μονή των Καλλιγράφων όπου στο τέλος του 14ου και αρχή του 15ου αιώνα, ήκμασε σχολή βιβλιογράφων και τιμώνταν τα εισόδεια της Θεοτόκου.

Στην διαλυμένη Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου (τοποθεσία «Νέγκρι» δίπλα στον ομώνυμο παραπόταμο Ασπροποτάμου), υπήρχε πριν την πυρπόληση της από τους Γερμανούς, εικόνα της Παναγίας Γαλακτοτροφούσας με εγχάρακτη αφιέρωση που μεταξύ άλλων ανέφερε: «...Η παρούσα εικόν, γαλακτοτροφούσα επικαλουμένη, από Βενετίας ηνέχθη εν έτεσιν 1761... ήτις εστίν παλαιοτάτη των Γότθων ιστορία...». Ανάλογες είναι και οι εικόνες της Παναγιάς Βυτουμά και Σταγιάδων.